

SAMISK – Basisregistrering

Gárrenávdnasiid vahátlaš geavaheami dahje sorjavašvuođa nationála kvalitehtaregistar (Kvarus)

VUOĐÐOREGISTREREN

Gažaldagat buohccái

Sosiála dilit (*Sosiale forhold*)

Ássandilli

Ásodat (jus buohccis lea iežas ásodat, muhto lea ásahusas dahje giddagasas go váldojuvvo sisa dahje maŋŋá go lea divššus, de registrerejuvvo molssaeaktu «ležas ásodat (maid eaiggáduššá dahje láigoha)». Gieldda fuolahusásodat sáhttet leat ásahusat, buhcciidsiiddat ja bistevaš ássansearvevuodát. Gaskaboddasaš ásodahkan rehkenastojuvvojit ásodat, giddagas, álbmotruoktu, eará gaskaboddasaš ásodat/ássansadji jna. Buohccit geat leat badjel 18 jagi boarrásat ja orrot fuolahusaddi luhtte almmá sierra šiehtadusa haga, galget geavahit «Gaskaboddasaš ásodat».)

- Iežas ásodat (maid eaiggáduššá dahje láigoha)
- Gieldda fuolahusásodat ja eará dakkárat
- Gaskaboddasaš ásodat
- Ásodaga haga
- Váhnemiid/fuolaheddjiid luhtte
- Ii háliit vástidit

Ássá

- Okto
- Guoibmevuodas
- Ustibiiguin, bearrašiin dahje earáiguin

Mánát

Ássá ovttas dahje sus lea jeavddalaš oktavuohtha mánáin gii lea dahje mánáiguin geat leat vuollel 18 jagi boarrásat (guoská mánáide geat leat vuollel 18 jagi boarrásat leš/ležžet dal buohcci dahje ássanguoimmi mánná/mánát, nuorat oarbinaččat jna. Jeavddalaš oktavuohtha sáhttá leat

digitála oktavuoha, ovttastallan dahje galledeapmi vahkkoloahpaid, olles beivviid, luomuin, galledeapmi muhtumin jna.)

- Eai
- Jo, 1 mánná
- Jo, 2 máná
- Jo, 3 máná
- Jo, 4 máná
- Jo, eanet go 4 máná
- Ii háliit vástidit

Oahppu

Alimus čađahuvvon oahppu

- Ii leat čađahan oahpu
- Vuodđoskuvla
- Joatkkaskuvla/Vuodđokursa
- Joatkkaskuvla
- Fágareive
- Alit oahppu
- Ii háliit vástidit

Bargu ja doaimmat

- Ii makkárge barggus, oahpus dahje doaimmain
- Ollesáiggebarggus
- Oasseáiggebarggus
- Čađaheamen oahpu
- Oassálastá jeavddalaččat bálkkáhis doaimmain dahje barggus

Galle beivvi barggus/skuvllas manimus 30 beivvis

Galle beivvi jeavddalaš doaimmain

Sisabohtu

- Bargodienas
- Gaskaboddasaš oajut
- Ahkepenšuvdna
- Eará bastevaš oajut
- Ekonomalaš sosiálaveahkki
- Oahppoloatna
- Earáid fuolahusas

- Beaveruđat giddagasas
- Ii oktage bajábealde molssaeavttuin

Dáhpáhusat ja vásáhusat main du mielas sáhtta leat mearkkašupmi dikšui
(Hendelser og erfaringer som du mener kan ha betydning for behandlingen)

Leat go vásihan negatiiva dáhpáhusaid dahje leat go dus negatiiva vásáhusat iežat mánnávuodas, bajásšaddamis dahje rávesolmmožin main sáhtta leat mearkkašupmi viidásat dikšui?

- Lean
- In leat

Leat go dat dakkár dáhpáhusat ja vásáhusat maid háliidat lagabui čilget dás ja dál?

- Leat
- Eai leat

- Oaidnán psyhkalaš dahje fysalaš veahkaválddi
- Gillán psyhkalaš dahje fysalaš veahkaválddi
- Dagahan geange gillát psyhkalaš dahje fysalaš veahkaválddi
- Olbmui mu bajásšaddanbearrašis leat leamaš váttisvuodát gárrenávdnasiid geavahemiin
- Olbmui mu bajásšaddanbearrašis leat leamaš psyhkalaš váttisvuodát
- Olbmot mu bajásšaddanbearrašis leat geahččalan heakkahuhttit iežaset dahje leat heakkahuhtán iežaset
- Vásihan massit lagas bearašlahtu(id) dahje eará lagas olbmuid
- Vásihan fuolahusváilli bajásšattadettiin
- Gillán duođalaš givssideami (givssideapmi lea: vuortnuheapmi/áitin/systemáhtalaš badjelgeahččan, olggušteapmi dahje adnojuvvot eahpedehálažžan. Dat guoská sihke fysalaš ja psyhkalaš givssideapmái sosiála mediain.)
- Seksuálalaččat illastuvvon dahje veret meannuduvvon (Seksuálalaččat illastuvvon: ovdamearkka dihtii. Seksuálalaččat lihkahallojuvvon, veagalváldujuvvon, illastuvvon)
- Eallán destruktiivalaš guoibmevuodas (Destruktiivalaš guoibmevuohhta: Bistevaččat bilideaddji gaskavuohhta)
- Leamaš giddagasas joatkevaččat, 6 mánu dahje guhkit
- Vásihan traumaid soađi, roasuid dahje stuorra duođalaš lihkohisvuodaid oktavuodas
- Seksuála bálvalusat: vuovdán dahje lonuhan buriid ovddas

Fysalaš dearvvašvuohhta (Fysisk helse)

Man stuoris leat skuovaid haga?

cm

Man ollu deattát biktasiid ja skuovaid haga?

kg

Galle minuhta leat fysalaš doaimmas juohke vahkus? (Buot doaimmat dakkár vuimmiin mii vástida uhcimusat johtilis vázzimii)

min

Borgguhat go?

- In, in leat goassege borgguhan dahje heiten eanet go 6 mánu dás ovdal
- In, muhto heiten uhcit go 6 mánu dás ovdal
- Jo, muhto in beaivválaččat maŋimus 6 mánu
- Jo, beaivválaččat maŋimus 6 mánu

Psyhkalaš dearvvašvuolta (*Psykisk helse*)

Ieš raporteren psyhkalaš dearvvašvuođa birra

Leamaš nu lossamielas ahte dat lea čuohcan beaivválaš dahkamušaide guhkit áiggi (guokte vahku dahje guhkit)

Leamaš nu balus ahte dat lea čuohcan beaivválaš dahkamušaide guhkit áiggi (guokte vahku dahje guhkit)

Leamaš nu uhccán oađi ahte dat lea čuohcan beaivválaš dahkamušaide guhkit áiggi (guokte vahku dahje guhkit)

Borran ollu eanet dahje uhcit go dan maid dábálaččat láven (guokte vahku dahje guhkit)

Geahččalan heakkahuhttit iežan

Geahččalan skáidnet iežan

Dávjá riidalan earáiguin

Dávjá doarrumiin

Giksašuvvan go gulan jienaid

Gullan juoidá maid earát eai gula oktanaga muinna

Dovdan ahte earát leat mu maŋis (ii guoskka olbmuide geat leat gárrenbirrasis dahje politiijas)

Vásihan hallusinašuvnnaid go in lean gárreimiin

Vásihan váttisvuođaid muittuin, konsentrašuvnnain, plánemiin, doaimmaid čađahemiin dahje doaimmahemiin jurdilkeahtá

Geavahan nu ollu áiggi speallamii, dáhtai, gávppašeamái ja diekkáraččaide ahte dat lea čuohcan beaivválaš dahkamušaide

Vástidanmolssaeavttut:

In

Jo, ovdalis eallimis

Jo, maŋimus 30 beaivvis

Jo, maŋimus 30 beaivvis ja ovdalis eallimis

Iežan psyhkalaš dearvvašvuoda raporteren (gitta otná beaivvi rádjai)

Fáhkka ballu almmá siva haga

Dovddan balu dahje headástuvvama

Šliettas dahje oaivejorgásis

Dovddan iežan leamen gealdagasas dahje mášoheapmin

Sivahalan álkit iežan

Oađđinváttisvuodát

Dovddan iežan uhccán ávkkálažžan, árvoheapmin

Hurvas, lossamielas (šlunddas)

Dakkár dovdu ahte buot lea nu lossat

Dorvvohisvuodadovdu boahteáiggi ektui

Vástidanmolssaeavttut:

In leat giksašuvvan

Veaháš giksašuvvan

Oalle ollu

Hui ollu

Gárrenávdnasiid geavaheapmi (*Bruk av rusmidler*)

Vállje ovttá dahje eanet gárrenávdnasiid maid leat geavahan ovdal sisaváldima, ja maddái ovdal gárrenávdnasiid heaittihandivššu. Buot gažaldagat maŋimus 30 beaivvi birra gusket sisaváldima/gárrenávdnasiid heaittihandivššu rádjai.

- Alkohola
- Cannabis
- Amfetamiidna

- Kokaiidna
- Eará guovddášváikkuheaddji ávdnasat
- Heroiidna
- Metadona
- Subutex/Subuxone
- GHB/GBL
- Eará opioiddat
- Hypnotikat ja sedatiivvat (benzodiazepiinnat)
- Hallusinogenat
- Luvvenávdnasat
- Anabola androgena steroiiddat
- Eará syntehtalaš gárrenávdnasat (Legal highs)
- Eará

Vástidanmolssaeavttut:

Man boaris go vuosttaš geardde ledjet gárremiin

jahkásaš

Galle jagi geavahan

jagi

Galle jagi hui dávjá (duođalaččat) geavahan (guoská dušše Alkoholii)

jagi

Geavahan maŋimus 30 beaivvis

Galle beaivvi geavahan maŋimus 30 beaivvis

beaivvi

Gustovaš gárrenávdnasa dávjimus geavahanvuohki

- Borran/juhkan
- Borgguhan/inhaleren
- Sustán
- Injiseren čuggestatnáluin
- Eará

Galle beaivvi gárrenávdnasgeavaheapmi maŋimus 30 beaivvis

beaivvi

Vállje váldogárrenávdnasa

- Alkohola
- Cannabis
- Amfetamiidna
- Kokaiidna
- Eará guovddášváikkuheaddji gárrenávdnas
- Heroiidna
- Metadoni
- Subutex/Suboxone
- GHB/GBL
- Eará opoiiddat
- Hypnotikat ja sedatiiva (benzodiazepiinnat)
- Hallusinogenat
- Luvvenávdnasat
- Anabola androgena steroiiddat
- Eará syntehtalaš gárrenávdnasat (legal highs)
- Eará

Injiseren (*Injisering*)

Leat go goassege geavahan čuggestatnálu?

- In leat
- De lean

Galle jagi leat oktiibuot geavahan čuggestatnálu?

jagi

Man boaris ledjet go vuosttaš geardde geavahit čuggestatnálu?

jagi boaris

Leat go geavahan čuggestatnálu manjimus 30 beaivvis?

- In leat
- De lean
- In háliit vástidit

Leat go geavahan čuggestatnálu manjimus 12 mánu?

- In leat
- De lean
- In háliit vástidit

- In háliit vástidit

Badjelmearálaš ávnnasmearri/alkoholamirkkohus (*Overdose/alkoholforgiftning*)

Ovdalis badjelmearálaš ávnnasmearri/alkoholamirkkohus

- Ii
- Jo

Badjelmearálaš ávnnasmearri/alkoholamirkkohus manimus 30 beaivis

- Ii
  - Jo
  - In háliit vástidit
-
- In háliit vástidit

Mo leat ieš geahččalan rievdadit gárrendábiid?

- Uhcidan geavaheami
- Lonuhan gárrenávdnasiid
- Áigodagaid in leat leamaš gárremiin
- Leamaš divššus
- Muitalan rahpasit ja vuoiggalaččat iežan gárrendábiid birra
- Ii oktage bajábealde molssaeavttuin

Motivašuvdna, eallindilli ja resurssat (*Motivasjon, livssituasjon og ressurser*)

Motivašuvdna

Man muddui vásihat iežat gárrenávnasgeavaheami váttisvuohtan (*1= Ii leat váttisvuohta, 10 = Storra váttisvuohta*)

Man dehálaš lea dutnje rievdadit iežat gárrenávnasgeavaheami (*1= Ii leat dehálaš, 10=Hui dehálaš*)

Man stuorra jáhkku lea dus nagodit rievdadit iežat gárrenávnasgeavaheami (*1=In jáhke nagodit, 10=Hui stuorra jáhkku*)

Man gearggus leat rievdadit iežat gárrenávnasgeavaheami (*1=In leat gearggus, 10=Hui gearggus/lean álgán*)

Eallindilli

Mo orru du mielas iežat fysalaš dearvvašvuohta leamen dál?

Mo orru du mielas iežat psyhkalaš dearvvašvuohta leamen dál?

Mo lea du gaskavuohta alccesat dál?

Mo lea du gaskavuohta iežat ustibiidda dál?

Mo lea du gaskavuohta iežat beallalažžii dál?

Gaskavuohta iežat dahje beallalačča mánáide

Gaskavuohta bearrašii

Ekonomiija

Bargodilli (maidái bálkkáhis bargu)

Skuvladilli

Oassálastin sosiála doaimmaide

Oppalaš eallindilli

Vástidanmolssaeavttut:

Hui heittot

Heittot

Ii leat buorre ii ge heittot

Buorre

Hui buorre

.

Resurssat

Vásáhusat mat du mielas sáhttet leat resursan iežat rievdadusprosessii.

- Mus lea oktavuohta muhtun olbmuiin gii sáhtta doarjut mu sosiálalaččat
- Lean leamaš/lean barggus
- Lean vázzán/váccán skuvlla (lassin vuodđoskuvlii)
- Mus lea/lea leamaš iežan ásodat
- Mus lea/lea leamaš dakkár beroštus mas lea mearkkašupmi alccesan
- Mus leat ovdalis leamaš áigodagat go in lean gárremiin
- Mus lea doaivva oažžut dakkár eallima mas lea uhcit gárrenávnasgeavaheapmi (Gárrenávdnasat leat sihke lobálaš (alkohola) ja lobihis gárrenávdnasat ja dálkasat lassin daidda maid doavttir lea čálihan)